

**מערכת בתי המשפט
דוברות והסברה**

14 בדצמבר 2025
כ"ד בכסלו תשפ"ו
4700-1039-2025-007383

**תקציר פסק הדין - בג"ץ 18225-06-25 גילון נ'
ממשלת ישראל ו-5 עתירות נוספות**

הרכב השופטים: הנשיא יצחק עמית, המשנה לנשיא נעם סולברג, השופט דוד מינץ, השופט עופר גרוסקופף, השופט אלכס שטיין, השופטת גילה כנפי-שטייניץ, השופט חאלד כבוב.

בית המשפט העליון הורה היום, פה אחד ובהרכב מורחב של שבעה שופטים, על בטלותן של שתי החלטות ממשלה, במסגרתן הוחלט על שינוי מנגנון הפסקת כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה, ובהמשך לכך על פיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה המכהנת, עו"ד גלי בהרב-מיארה. בית המשפט העליון קבע כי בהחלטה על שינוי מנגנון הפסקת הכהונה - שביטלה את חובת הממשלה להיוועץ בוועדה מקצועית-ציבורית כתנאי לפיטורי היועץ המשפטי לממשלה - נפלו פגמים הליכיים רבים המחייבים את בטלותה. משכך, נקבע כי הממשלה לא הייתה רשאית להחליט על פיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה מכוח מנגנון הפסקת הכהונה החדש, מבלי לפנות קודם לכן לוועדה המקצועית-ציבורית. בהתאם, הובהר כי היועצת המשפטית לממשלה, עו"ד בהרב-מיארה, מוסיפה לכהן בתפקידה כדיון, על כל המשתמע מכך.

ברקע הדברים עומדת החלטת ממשלה 2274 מיום 20.8.2000 (להלן: **החלטה 2274**), שהתקבלה לפני כ-25 שנה בעקבות דו"ח הוועדה הציבורית לבחינת דרכי מינוי היועץ המשפטי לממשלה, בראשות נשיא בית המשפט העליון (בדימ') מאיר שמגר (להלן: ועדת שמגר). ועדת שמגר התריעה מפני הסכנה הגלומה בריכוז סמכויות המינוי והפיטורים של היועץ המשפטי לממשלה בידי הדרג הפוליטי בלבד, והמליצה לקבוע חובת היוועצות בוועדה מקצועית-ציבורית, אשר תשמש "גורם מקצועי חיצוני" ותביא את המלצתה בפני הממשלה. החלטה 2274 אימצה עמדה זו, הסדירה את הרכב הוועדה המקצועית-ציבורית, וחייבה את הממשלה להיוועץ בה הן במינוי יועץ משפטי לממשלה והן בפיטוריו.

מערכת בתי המשפט דוברות והסברה

שתי החלטות הממשלה שבמוקד הליכים הנוכחיים, חרגו מהמלצות ועדת שמגר וממנגנון הפסקת הכהונה שנקבע בהחלטה 2274. תחילה, בהחלטת ממשלה 3125 מיום 8.6.2025 (להלן גם: החלטת התיקון) בוטלה חובת ההיוועצות בוועדה המקצועית-ציבורית כתנאי להפסקת כהונת היועץ המשפטי לממשלה, ובמקומה נקבע כי הממשלה תיוועץ בוועדת שרים פנימית – המורכבת מחברי ממשלה בלבד. לאחר מכן, בהחלטת ממשלה 3306 מיום 4.8.2025, יישמה הממשלה באופן מיידי את המתווה החדש, והחליטה להפסיק לאלתר את כהונת היועצת המשפטית לממשלה המכהנת, עו"ד בהרב-מיארה (להלן גם: החלטת הפיטורים). החלטה זו התקבלה בהתאם להמלצת ועדת השרים הפנימית, מבלי שקוימה היוועצות בוועדה המקצועית-ציבורית.

נגד שתי ההחלטות הוגשו שש עתירות, ובהן נטען כי ההחלטות לוקות בשורה של פגמים הליכיים ומהותיים המצדיקים את ביטולן. היועצת המשפטית לממשלה תמכה בעמדת העותרים וטענה כי יש להורות על בטלותן של שתי ההחלטות. ממשלת ישראל, מצדה, לא הגישה תגובה מקדמית לעתירות (חרף אישור שניתן לה לקבלת ייצוג פרטי), ובהמשך לכך, ביום 1.9.2025 הוצא צו-על תנאי כמבוקש בעתירות. הממשלה אף לא הגישה תצהיר תשובה במועד, ואולם לאחר ארכה שניתנה לה לפני משורת הדין, ביום 17.11.2025 הוגש לבסוף תצהיר תשובה קצר מטעמה. למרות זאת, אף נציג מטעם הממשלה לא התייצב לדיון שנקבע ליום 1.12.2025, ועל כן הוחלט כי פסק הדין יינתן על יסוד הכתובים בלבד.

בפסק הדין – שניתן מפי נשיא בית המשפט העליון, השופט **יצחק עמית**, בהסכמת כל יתר חברי ההרכב – הודגש כי כבר במסגרת הצו על-תנאי שניתן בעתירות הובהר במפורש, על דעת כלל שופטי ההרכב, כי לא הוצגו עד לאותו מועד טעמים המצדיקים סטייה ממנגנון הפסקת הכהונה שהומלץ על ידי ועדת שמגר ואומץ בהחלטה 2274. עוד צוין בפסק הדין כי תצהיר התשובה שהגישה הממשלה היה קצר ולקוני, חסר מענה מפורט לטענות שהועלו בעתירות, ולא הכיל כל נימוק שבכוחו לשנות את המסקנה הלכאורית כי נפל פגם בהחלטות. משכך, ובהתחשב בבחירת הממשלה שלא להתייצב לדיון בעל-פה, נקבע כי די במצב דברים זה כדי להפוך את הצו על-תנאי למוחלט.

לצד זאת, בית המשפט המשיך ועמד על פגמים הליכיים שנפלו בהליך אישורה של החלטת התיקון, וקבע כי די בהם כדי לחייב את בטלותה. בין היתר, נקבע כי ההחלטה אושרה בהליך בזק: ארבעה ימים בלבד לאחר פרסומה, מתוכם שני ימי עבודה; ללא

מערכת בתי המשפט דוברות והסברה

עבודת מטה מסודרת; ללא תשתית עובדתית או משפטית הולמת; ללא היוועצות עם גורמי מקצוע; ומבלי שנבחנו חלופות אחרות. כל זאת, כך הודגש, בניגוד לעבודה המקצועית והממושכת שביצעה ועדת שמגר, ותוך סטייה חדה וניכרת ממסקנותיה, שלפיהן יש לקבוע מגבלות פורמליות על סמכות הממשלה בהליכי המינוי והפסקת הכהונה, כדי להבטיח שהיועץ המשפטי לממשלה יפעל כגורם מקצועי ובלתי תלוי, שאינו כפוף למרות הממשלה בביצוע תפקידו. עוד הוסיף בית המשפט כי אין להתעלם מכך שהשינוי במנגנון הפסקת הכהונה נעשה בדיעבד – לאחר שהממשלה כבר הצהירה בפומבי על רצונה להביא לסיום כהונת היועצת המשפטית לממשלה המכהנת – וזאת בהמשך לחוסר שביעות רצונה של הממשלה ממועמדים שנבחנו לוועדה המקצועית-ציבורית, ומתוך ניסיון להתגבר על "מכשול" לכאורי זה.

על יסוד קביעות אלה, הוסיף בית המשפט כי משעה שהחלטת התיקון בטלה – ומשכך אין תוקף חוקי למנגנון הפסקת הכהונה שנקבע בה – מאליה מתבקשת המסקנה כי לא היה ביכולתה של הממשלה לדון ולהחליט על פיטורי היועצת המשפטית לממשלה בדרך שנקבעה בהחלטת התיקון, מבלי להיוועץ בוועדה המקצועית-ציבורית. מטעם זה לבד נקבע כי דינה של החלטת הפיטורים בטלות. זאת, כך צוין, מבלי לגרוע מכך שגם בהליך קבלתה ניכרים פגמים עצמאיים נוספים.

לבסוף, בית המשפט נדרש לבקשות לפי פקודת בזיון בית המשפט שהוגשו במסגרת ההליך, בטענה להפרות שונות של צו הביניים שהורה על הקפאת החלטת הפיטורים. בית המשפט ציין כי העולה מן הבקשות מעורר אי-נחת רבה, והדגיש כי שלטון החוק חל על כל אדם, ובכלל זה על רשויות המדינה ואורגניה. על רקע זה הבהיר בית המשפט כי תוצאתו של פסק הדין ברורה: היועצת המשפטית לממשלה מוסיפה לכהן בתפקידה כדין; החלטת הפיטורים בטלה; וכל פעולה חד-צדדית שיש בה כדי לשנות ממעמדה, מסמכויותיה או מדרכי עבודתה של היועצת בזיקה להחלטת הפיטורים, אינה עולה בקנה אחד עם פסק הדין.

***** הנוסח המחייב הוא של פסק הדין המלא *****

**מערכת בתי המשפט
דוברות והסברה**